

A Szovjetunió Kommunista Pártjának XIX. Kongresszusa

A Szovjetunió Kommunista Pártjának XIX. Kongresszusa, mint Rákosi elvtárs megállapította „... *mérföldkövet jelent az egész emberiség történetében*“. Ez a kongresszus irányt mutat és programot ad a Szovjetunió népeinek a kommunizmus építésére, a népi demokráciáknak, a Kínai Népköztársaságnak és a Német Demokratikus Köztársaságnak a szocializmus gyorsabb ütemű megvalósítására, az elnyomott és kiszákmányolt dolgozó tömegek millióinak, a kommunista és munkáspártoknak utat mutat a felszabadulásért, a békéért és a demokráciáért folyó elszánt harcukban a háborús uszító imperialisták, milliómosok ellen.

A kongresszus azért tudja ezt a világtörténelmi jelentőségű szerepét betölteni, mert minden ízében az igazi tudomány alapjain áll. *A marxizmus-leninizmus mint tudomány* teremtette meg a kongresszus eszmei előfeltételét és a kongresszusi határozatok megvalósításának is ez a tudomány a legfőbb biztosítéka, alapja pedig a párt és a szovjet nép háromévtizedes forradalmi építőmunkája.

A marxizmus-leninizmus zseniális továbbfejlesztőjének, Sztálin elvtársnak „*A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban*“ című alapvető műve szolgált alapul a kongresszus számára és Sztálin elvtárs kongresszusi beszéde tetőzte be méltóképpen a kongresszus nagyszerű referátumait és hozzászólásait. Sztálin elvtárs új művét *a legújabb történelmi tapasztalatok zseniális elemzésével és általánosításával* alkotta meg. Éppen ezért korszakalkotó ez a mű, és ezért ad programot hosszú évekre az egész haladó emberiség számára.

Sztálin elvtárs meghatározta a kommunizmusba való átmenet három alapvetését és tisztázta az ezzel kapcsolatos problémákat. Elsőnek fejtette ki a mai gazdasági élet alaptörvényeit, amelyet egyrészt a milliómosok maximális profitot hajhászó törekvése jellemez a tőkés országokban, másrészt az anyagi és szellemi szükségletek maximális kielégítését jelenti a szocializmus táborában.

Ezzel Sztálin elvtárs, és ő követve a kongresszusi referátumok alapvetően és részleteiben megmutatják a két tábor éles különbségét, de egyben feltárják az imperializmus táborának végsőig kieleződött ellentmondásait, amelyek gyors léptekkel viszik a tőkés rendszert a legteljesebb, általános és mindenoldalú válság fellé. Az egyedüli világpiac szétesése azt eredményezi, hogy az amerikai rablóimperializmus mérhetetlen habzsolása következtében tovább romlanak a többi tőkés államok amúgy is megszűkülő és egyre szűkülő piaclehetőségei, ami háborúhoz kell hogy vezessen az imperialista államok között. A szocializmus és demokráciák táborának a gazdasági élete pedig egyre erősödik, termelésének tempója egyre gyorsul.

A társadalom fejlődésének erre a tendenciájára Sztálin elvtárs már a múltban is sorozatosan rámutatott, minden alkalommal a gazdasági élet, a társadalmi élet tényeivel támasztva alá nagyszerű meglátásait. De Sztálin elvtárs legújabb műve és a XIX. kongresszus referátumai számunkra minden eddiginél élesebben mutatják meg azt, hogy a szocializmus már is bebizonyította vilat-

hatatlan fölényét minden más társadalmi forma fölött. Vajjon melyik burzsoá államban jelenthetné ki valaki azt, amit Mikoján elvtárs a kongresszuson kijelentett, hogy *ma 50 rubelért annyi árut vásárolhat a szovjet ember, amennyit 10 évvel ezelőtti 100 rubelért vehetett csak meg.* Vajjon melyik imperialista állam részéről jelenthetnék ki, amit Malenkov elvtárs büszkén állapított meg a kongresszuson, hogy *a kenyérgkérdés véglegesen és visszavonhatatlanul megoldódott a Szovjetunióban.*

És fel tudjuk-e mérni eléggé annak a jelentőségét, hogy *1954-ig a szovjet iparban és építkezéseken megszüntetik a nehéz testimunkát.* Ebben a megállapításban nemcsak az egyszerű, hogy igen közeli időpontról van szó, hanem az, hogy a termelést a Szovjetunióban a dolgozók érdekeinek megfelelően szervezik és fejlesztik; az emberi munkát igyekeznek megkönnyíteni, míg a tőkés rendszer urait egyedül a minél nagyobb profit kipréselése érdekli a termelésben.

Az imperialisták uralma alatt nyögő országokban a munkások és parasz-
tok a széles dolgozó tömegek, mindig jobban és jobban elnyomódnak, reál-
bérük csökken és nő a munkanélküliség. Mint Mikoján elvtárs a kongresszuson rámutatott: „Míg 1947. végétől 1952-ig a kenyér ára az Egyesült Államokban 28%-kal, Angliában 90%-kal, Franciaországban pedig több mint kétszeresére emelkedett, addig a Szovjetunióban ez alatt az idő alatt a kenyér ára 60%-kal csökkent”. Míg a Szovjetunióban az anyagi és kulturális szükségletek maximális kielégítésének biztosítása a szocialista termelésnek a *legfejlettebb technika alapján* történő szüntelen növekedése és tökéletesítése folyik, és ennek megfelelően csak a könnyűiparban a háború utáni időben 170 új gépet szereltek fel, és pl. a mezőgazdasági munkák gépesítésében messze elől jár a világ összes államai között, addig *a legfejlettebb* tőkés államok is alig tesznek lépést ezen a területen előre. Mint Berija elvtárs mondja: „Szovjetüzbegisztánban minden 1000 hektárnyi vetésterületre 14 traktor jut. Ugyanakkor Franciaországban ugyanekkorra területre 7, Olaszországban 4 sokkal kisebb kapacitású traktor jut. Arról beszélni is alig érdemes, hogy a külföldi, közeli országokban szinte alig van traktor. Míg az Üzbég SzSzk-ban 70 hektárnyi vetésterületre jut egy traktor, addig Pakisztánban csupán minden 9000 hektár, Indiában 13.000 hektár, Iránban 18.000 hektár vetésterületre jut egy traktor. A szocialista mezőgazdaság nagymennyiségű géppel való felszerelése gyökeresen megkönnyítette a parasztek munkáját és a modern agrotechnikával, valamint az öntözés nagyarányú fejlesztésével együtt, biztosította a nagy terméshozamot”. Meg kell ehhez jegyezni, hogy Berija elvtárs szándékosan olyan szovjet köztársaság példáját hozza fel összehasonlításul, amely a szovjet hatalom előtt a legelmaradottabb volt. Jó ha tudjuk még azt is, hogy az USA főkolompósa által a szabad országok mintaképeként hirdetett Törökországban a kis nadrágszjiparcellákkal rendelkező parasztszaládók közül csupán minden 150-ediknek van saját ekéje.

Ez a példa, amely egymáshoz közelfekvő, tehát éghajlatilag nagyrészt azonos jellegű országokat hasonlít össze, véglegesen megcáfolja a burzsoá ideológusoknak azt a hazug elméletét, hogy az emberi társadalom fejlődésére az éghajlatnak és nem „valami más dolognak”, pl. a társadalom rendjének van döntő hatása.

Ezt bizonyítja *a kulturális élet, az oktatás fejlődése* is. Így a Tadzsik Szovjet Köztársaságban minden 10 ezer lakosra 58, Turkméniában 60, Kirgiziában 64, Üzbegisztánban 71, Azerbajdzsánban 93 főiskolai hallgató jut, ugyanakkor Iránban, vagyis a határ másik oldalán minden 10.000 lakosra 3, Indiában 9, Egyiptomban és Törökországban 12 főiskolai hallgató jut. És nem lehet szó nélkül hagyni, hogy Svédországban 21, Olaszországban 32, Dániában 34, Franciaországban 36 főiskolai hallgató jut, vagyis a szovjet

rendszer előtt legelmaradottabb köztársaságok ma fejlettebb kulturális fokon vannak nemcsak a szomszédos keleti országok, hanem a legfejlettebb kultúrával rendelkező nyugateurópai ország felett is. Ennek a ténynek a magyarázatát egyedül a szovjet szocialista rendszer hatalmas fölényében, a kizsákmányolás rendszerének megszüntetésében találhatjuk meg.

A kulturális élet területén elért hatalmas fejlődés betetőzéseként és a jövőre előre mutatva szintén olyan bejelentések hangzottak el a Párt XIX. Kongresszusán, amelyet egyetlen tőkés állam vezetője sem merne kockáztatni. *Azt, hogy az ötödik ötéves teruban minden városban biztosítani kell a közép-fokú oktatást, 10 éven belül pedig ki kell térjeszteni minden falura is, célként csak szocialista jellegű ország tűzheti maga elé.*

A kulturális igények maximális kielégítése a szocialista rendszer alap-törvénye. Az eddigi hatalmas eredményekre támaszkodva a Szovjetunió új ötéves terve megteremti a feltételeket a kultúra soha nem látott hatalmas felvirágzására, anyagi és szellemi téren egyaránt. Mint Szuszlov elvtárs leszögezte: „Az ötödik ötéves terv által a népoktatás fejlődésében megnyitott új szakasz a néptömegek kulturális színvonalának további óriási emelkedéséhez vezet, és szilárd alapja a tudomány, a technika, az irodalom és a művészet még hatalmasabb felvirágzásának országunkban“. Ehhez járul még az újságok, folyóiratok és könyvek példányszámának óriási növekedése. Ez nagy követelményeket támaszt a kiadószervezetekkel, a nyomda- és papíriparral szemben. A kiadók felelősek lesznek a könyvek eszmei tartalmának és nyomda-technikai kiállításának minőségi emeléséért. A sajtót ellátják korszerű, nagyteljesítményű nyomdai berendezésekkel, és a terv gondoskodik a megnövekedő papírszükséglet kielégítéséről.

Szükség van a Szovjetunióban lezajlott hatalmas kultúrforradalom nagyarányú továbbvitelére, mert mint Sztálin elvtárs kiemeli, a kommunizmus felső fokára való áttérésnél a dolgozók műveltségi színvonalának hatalmas emelése szükséges. Ez biztosítja azt, hogy mindenki szabadon válassza meg foglalkozását. Ennek előfeltétele pedig, amit minden más rendszertől eltérően a Szovjetunió valóban biztosít: a művelődéshez szükséges idő megteremtése, a 6 óras, majd 5 óras munka.

A kongresszus a béke kongresszusa volt, mint ahogyan az ötödik ötéves terv is a béke terve. A békés termelőmunka biztosítása előfeltétele a szocializmus, a kommunizmus gyors és eredményes építésének. Éppen ezért a Szovjetunió létrejöttétől kezdve a béke politikáját folytatta a háborús uszítókkal szemben, és győzelmet győzelemre halmozott a szocializmus építésében.

Ma két perspektíva áll előttünk: az egyik a háború perspektívája, amely elkerülhetetlenül a kapitalizmus megsemmisítését jelenti, a másik a béke megőrzésének perspektívája. A kongresszus nemzetközi jelentősége azért is olyan hatalmas, mert a békezerető népek 100 milliói ebből a kongresszusból is megértették, hogy legfőbb támaszuk a békéért folyó harcban a Szovjetunió, a Szovjetunió Kommunista Pártja, Sztálin elvtárs iránymutatása.

A Szovjetunió hatalmas erőt képvisel. Nagyhatalom. Mint Malenkov elvtárs mondta: „Nincs a világon olyan erő, amely megállíthatná a szovjet társadalom előrehaladását. Ügyünk legyőzhetetlen“. Ha pedig a Szovjetuniót agresszív támadás érné, mint Bulgaryin elvtárs mondta, a legkorszerűbb fegyverzet felhasználásával van ereje ahhoz a Szovjetuniónak, hogy az elleneséget a szovjet hadművészet szabályai szerint legyőzze. Ezek a szabályok pedig az ellenség teljes szétzúzását írják elő.

Mind Ezeket a hatalmas eredményeket a Szovjetunió népei, a Szovjetunió Kommunista Pártja, a kommunisták vezetésével érték el. A kommunisták munkája biztosítja a tervek megvalósítását. Lenin és Sztálin nélkül, a kommunisták

önfeláldozó, bátor, harca és munkahőstettei nélkül nem lehetett volna felépíteni a szocializmust, és nem lehet építeni a kommunizmust. A kommunisták, ezek a különös anyagból gyúrt emberek, a Kommunista Párt, az egyetlen forradalmi párt képesek egyedül azt a forradalmi elméletet átplantálni a széles dolgozó tömegekbe, amely az új társadalom építésének fő feltétele.

A kommunista módszer, a munka és a harc lenini-sztálini stílusú vitele: az új társadalom építésének alaptörvényeit tárják fel számunkra. Az egyik ilyen törvényszerűség a *kritika és önkritika* fegyverének alkalmazása az anyagi és kulturális élet fejlődéséért folyó harcban. A szocializmus építése a kémek és diverzánsok, a maradiak, az elhajlók elleni éles harcban történt. „A szocialista kultúra építése és a dolgozók kommunista nevelése: harc a reakciós burzsoá ideológia ellen, a henyélők és a társadalmi tulajdon dézsmálói ellen, a bürokraták és az állami fegyelem megsértői, a burzsoá reakciós kultúra és a kapitalista életforma előtt megalázkodó, a szovjet ideológiával és a népek közötti barátsággal ellenséges nacionalista és kozmopolita eltévelyedések ellen az irodalomban, a művészetben, és a tudományban egyaránt, harc a politika-mentesség és az eszmeietlenség ellen” — mondja Szuszlov elvtárs.

Ezt a harcot csak úgy lehet győzelmesen megvívni, ha a marxizmus-leninizmus tanításával behatóan megismerkedünk. Eppen ezért élesen húzta alá Malenkov elvtárs, hogy véget kell vetni az ideológiai munka, a marxizmus-leninizmus tudományos elmélete mellőzésének és lebecsülésének.

Malenkov elvtárs, Szuszlov elvtárs, és a többi összes beszámoló, a beszámolókhöz hozzászóló elvtársak, mint Fagyajev, Kornejcsuk és mások, rámutattak a művészet és irodalom szerepének fontosságára az új társadalom építésében. Rámutattak azokra a világraszóló eredményekre, amelyeket a szocialista-realista irodalom és a szovjet művészet művelői eddig elértek, és a bolsevik kritika-önkritika szellemében tárták fel azokat a hiányosságokat, amelyek leküzdése útján még ragyogóbb eredményeket érhetnek el a szovjet írók és művészek.

* * *

A mi pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja, Rákosi elvtárs vezetésével minden téren iránymutatónak tartja a kongresszus egész anyagát, és pártunk Központi Vezetősége éppen ezért hívja fel a figyelmet arra, hogy alaposan tanulmányozni és viszonyainkhoz alkalmazni kell ezeket a dokumentumokat.

Révai elvtárs „Kulturális forradalmunk egyes kérdései”-vel foglalkozva rámutat arra, hogy *mi még nem eléggé követtük a szocialista-realista irodalom és művészet példáját*, íróink és művészeink között még vannak, akik új fedezetek építenek a politikamentes irodalom számára, pedig „a párt és az állam azt kéri és kívánja az íróktól és az irodalomtól, hogy írják az igazat és segítsék nevelni a népet”. Mint mondja: „Neveljük az embereket a kispolgári önpés leküzdésére az önmaguk rossz, kapzsi jellemvonásai levetkőzésére, a haza, a dolgozó nép, a szocialista építés önzetlen, bátor, áldozatokat vállaló szolgálatára”. Mutassuk meg az új társadalom építésének hőseit, mutassuk meg a párt szerepét ebben az építésben, és küzdjük le az irodalmi közületekben ma jelentkező ideológiai zűrzavart, téves és káros álláspontok elburjánzását. Küzdjük le a formalizmust, az opportunizmust, számoljuk fel a polgári befolyás gyökereit és a klikkharccokat.

Íróink számára is hónapok, sőt évek feladata kell, hogy legyen a kongresszusi dokumentumok tanulmányozása, amelyek iránymutatásukkal hatalmas perspektívát tárnak fel mindnyájunk előtt.

KERÉKGYÁRTÓ ELEMÉR